

4547000

4548000

4549000

7018000

7018000

7017000

7017000

7016000

7016000

7015000

7015000

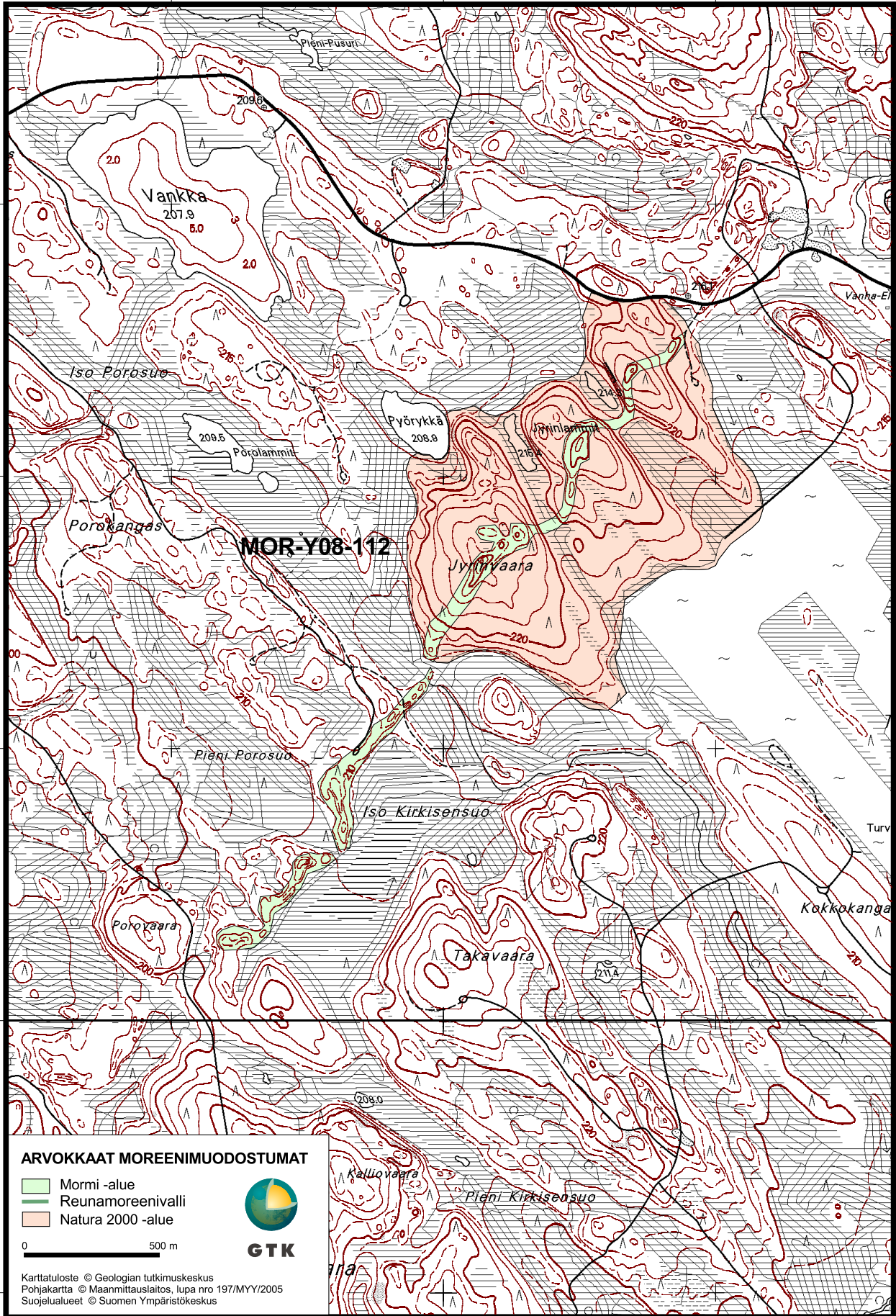
7014000

7014000

4547000

4548000

4549000

MOR-Y08-112

ARVOKKAAT MOREENIMUODOSTUMAT

- Mormi -alue
- Reunamoreenivalli
- Natura 2000 -alue

GTK

0 500 m

Karttatuloste © Geologian tutkimuskeskus
 Pohjakartta © Maanmittauslaitos, lupa nro 197/MYY/2005
 Suojelualueet © Suomen Ympäristökeskus

JYRINVAARAN REUNAMOREENI

LIEKSA

Tietokantatunnus: MOR-Y08-112 **Muodostumatyyppi:** Reunamoreeni

Arvoluokka: 2 Karttalehti: 4334 01 Alueen pinta-ala: 17,7 ha

Korkeus: 245 m mpy Alueen suhteellinen korkeus: 43 m Muodon suhteellinen korkeus: 8 m

Moreenimuodostuman sijainti: Jyrinvaaran reunamoreeni sijaitsee Kitsin itäpuolella Tohlin suon luoteisreunalla, 47 km Lieksasta itään.

Geologia

Jyrinvaaran reunamoreeni on osa Pielisjärven reunamuodostumaa. Kohdealue koostuu lähes yhtenäisestä lohkkareisesta moreeniselänteestä, jonka pituus on noin 3000 metriä, leveys 10-100 metriä ja korkeus 1-8 metriä. Kokonaiskorkeuseroa alueella on jopa 43 metriä. Reunamoreeni sijoittuu alueen lounaisosassa soistuneeseen moreenimaastoon ja ylittää alueen koillisosassa kolme pientä kalliovaaraa säännöllisinä, muodoiltaan samankaltaisina kaarina. Inventoinnin yhteydessä lounaisosassa ei käyty.

Koillisosassa reunamoreeniselänteen pituus on noin 1600 metriä, leveys 10-50 metriä ja korkeus 1-8 metriä. Selänne on paksuimmillaan vaarojen laella (kaikki laet samalla korkeudella), laaksoissa selänne on ohuempi, paikoin katkonainen ja työntynyt jäätikön puskemana hieman eteenpäin (kaakkoon). Selänne on varsin symmetrinen, distaalirinne on paikoin aavistuksen jyrkempi. Jyrinvaaran laella reunamoreeniselänteen proksimaalipuolella on myös vähän kummukkoa. Alueen kalliovaarojen suojasivuilla on loivat ja matalat, hyvin suuntautuneet moreeni "hännät". Kohdealue on mainio esimerkki supra-akvaattisesta, vaaraympäristöön kerrostuneesta reunamoreenista. Alueen arvoa lisää koillisosassa muodostuman ja sitä ympäröivän metsän luonnontilaisuus.

Alueella ei ole leikkauksia, pinta on ilmeisesti löyhää, melko kivikkoista hiekkamoreenia. Pintalohkkareisuus on kohtalainen (1-5 kpl aarilla), paikoin on tihentymiä. Suurin osa lohkkareista on paksun sammalpeitteen alla. Lohkkareet ovat melko pieniä, korkeintaan metrin kokoluokkaa. Ylin ranta on seudulla noin 170-175 metrin tasolla (ilmeisesti pieni paikallinen jääjärvi, taso näkyy alueen lounaispuolella Pitkäjärven deltassa), joten alue on selkeästi supra-akvaattinen. Pari kilometriä alueen luoteispuolella kulkee Vankkajärvestä lounaaseen suuri ja mutkitteleva subglasiaalinen sulavesiuoma, joka on leikkautunut pienen drumliiniselänteen poikki.

Biologia

Jyrinvaaran reunamoreeniselänteen pohjoisosassa on laaja aarnialue. Tuoreen kankaan (MT) mäntykuusisekametsän lahopuulajisto on jo vanhojen metsien inventoinneissa todettu arvokkaaksi. Sekä keloja että maapuita on runsaasti. Kapean jyrkkäpiirteisen selänteen putkilokasvilajisto on kohtalaisen niukka. Varjoisimmilla, kuusikkoisilla rinteillä kasvaa yövilkkää ja korpipainanteista saattaa löytyä hieman metsäimarretta ja oravanmarjaa. Aluetta ympäröivät karut suoalueet on melko raskaasti ojitettuja. Jyrinvaaran laella on myrskytuhoalue, joka hankaloittaa maastossa liikkumista. Suuria, järeitä runkoja on kaatunut juuripaakkuineen melkoisesti. Laella kasvaa edelleen joitain komeita, kilpikaarnaisia mahtimäntyjä. Selännemuodostuman eteläosassa kasvaa varttunutta mäntytaimikkoa, joka on juuri sopivan tiheää varjostamaan rehevää mustikkavarvustoa. Nuoressa männikössä kasvaa siellä täällä ruohovartisia kuten kultapiiskua, lillukkaa, kissankäpälää ja valkohedokkia. Pensaskerroksen muodostaa runsaana esiintyvä kataja sekä lehtipuiden taimet. Jäkäläisyttä on jonkin verran, varsinkin paisterinteillä sekä valoisilla varttuneempipuustoisilla kummuilla.

Maisema ja muut arvot

Alue hahmottuu maastossa selkeämmin kuin kartalla, peitteinen selänne näkyy kuitenkin kunnolla vasta aivan läheltä. Distaalireunaa on jokseenkin helppo seurata. Kaukonäkymiä ei ole, laaksoissa on tarjolla suo- ja lampinäkymiä. Sisäisen maisema on melko vaihteleva, ylös ja alas kulkevan selänteen muoto on varsin säännöllinen. Maasto on Jyrinvaaralla tuulentaatojen vuoksi paikoin hyvin vaikeakulkuista murrekkoa. Näkyvyys on vanhassa metsässä kohtalainen. Alueen kolme vaaraa ovat osa hajanaista Lieksan itärajan vanhojen metsien Natura-aluetta (FI0700060).